AIS ČR

Archeologický informační systém České republiky

Archeologický informační systém České republiky

Národní infrastruktura pro správu a prezentaci archeologických dat

Mgr. Zdenka Kosarová
archiv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Archeologická mapa České republiky

§ 21 odst. 4 zákon o památkové péči

- OAO je povinna oznámit ARÚB zahájení výzkumu, při němž dochází k zásahům do terénu nebo k povrchovému sběru nálezů – OZAA
- OAO je povinna po ukončení každého AE výzkumu podat ARÚB zprávu o výsledcích výzkumu

  - Zpráva o archeologické akci

  - Nálezová zpráva

- výzkum prováděný na území prohlášeném za KP, NKP, MPR, VPR nebo PZ je potřeba tuto dokumentaci zaslat také na Národní památkový ústav

AIS CR – řešení dlouhodobých potřeb…

- … managementu archeologických terénních výzkumů (záchranných i badatelských)
- … jednotného sběru a evidence výsledků archeologických akcí
- … bezpečného ukládání dokumentace a nálezových zpráv
- … dostupné datové báze pro základní i aplikovaný výzkum
- … implementace nástrojů Digital Humanities
- … sdílení, prezentace a popularizace archeologických dat a výsledků bádání

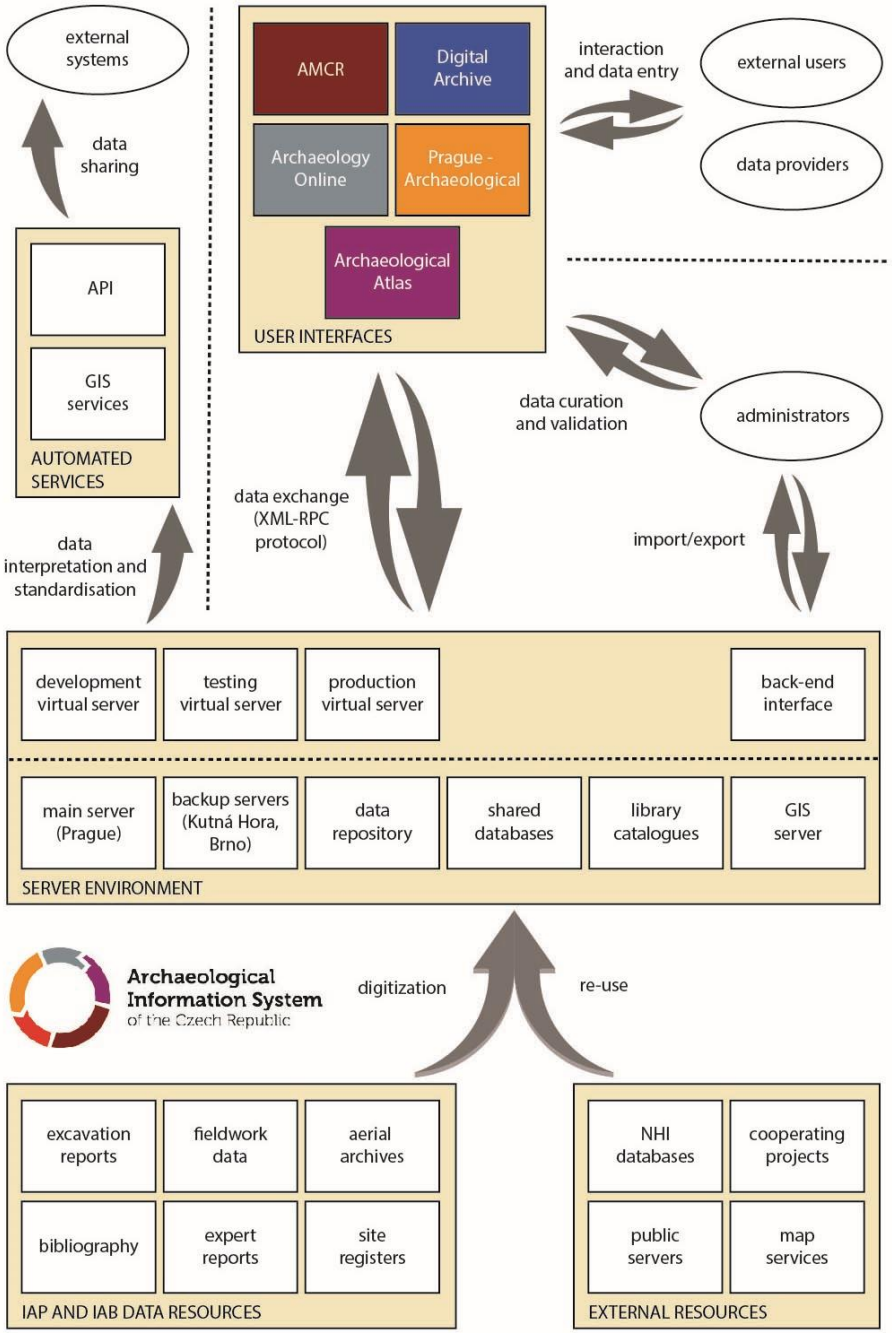

cesta k infrastruktuře

- od r. 1919 - Archeologické ústavy pověřeny správou evidence archeologických výzkumů a nálezů (=> vznik archivů v Praze a Brně)
- od 90. let - řada nespojitých datových bloků a aplikací
- po r. 2002 - první kroky k digitalizaci dokumentace
- 2012-2015 - projekt NAKI
  - harmonizace datového obsahu
  - integrace databází a rozhraní
  - revize obsažených informací
- od r. 2016 – Cestovní mapa velkých výzkumných infrastruktur ČR

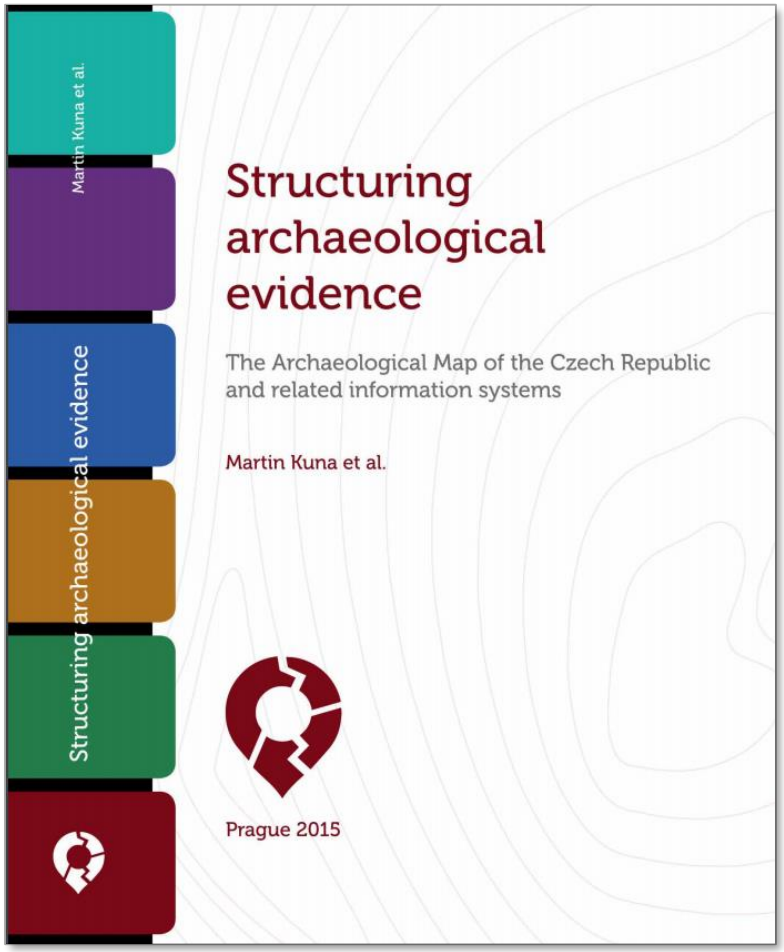

Kniha shrnující vývoj do roku 2015
(Kuna et al. 2015; ISBN 978-80-87365-88-5)
http://www.archeologickamapa.cz/?page=book

základní koncepce AIS CR

(1) obsah vytvářený komunitou (crowdsourcing): odborná komunita by měla budovat datové soubory podstatné pro její vlastní rozvoj v oblasti výzkumu a za účelem ochrany archeologického kulturního dědictví

(2) sdílení informací a diseminace: maximální (rozumná a zákonná) přístupnost dat pro odborníky i veřejnost (*na archeologii záleží!*)

(3) usnadnění a standardizace pracovních postupů: archeologický terénní výzkum jako dynamický iterativní proces utváření znalostí

(4) vnitřní koherence a persistence archeologických fondů: vytvoření provázaných „autoritních seznamů“ s persistentními identifikátory, které mohou být užívány pro označování libovolného typu archeologických pramenů (dokumentace, nálezy, vzorky, etc.)

(5) interoperabilita: zajištění technických i koncepčních předpokladů pro spolupráci s jinými infrastrukturami i systémy na národní a mezinárodní úrovni

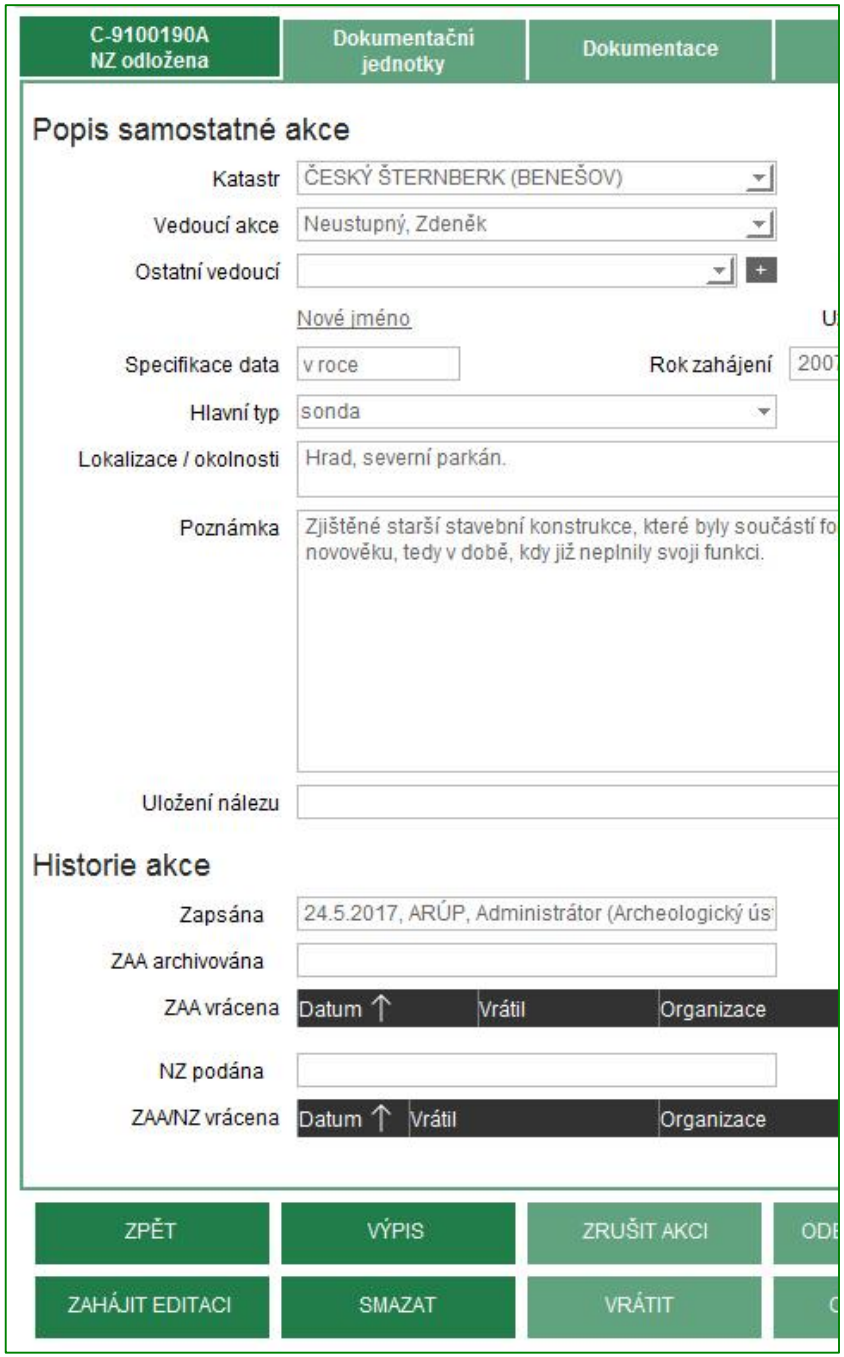

AIS CR zahrnuje ...

(1) ... databázi archeologických dat

(2) ... geografický informační systém

(3) ... API služby pro datovou výměnu

(4) ... týmy odborníků na sběr a správu archeologických dat (Archeologické ústavy AV ČR v Praze a v Brně)

(5) ... SW a HW vybavení pro efektivní datový management

(6) ... rozhraní pro zadávání a prezentaci dat

http://www.aiscr.cz

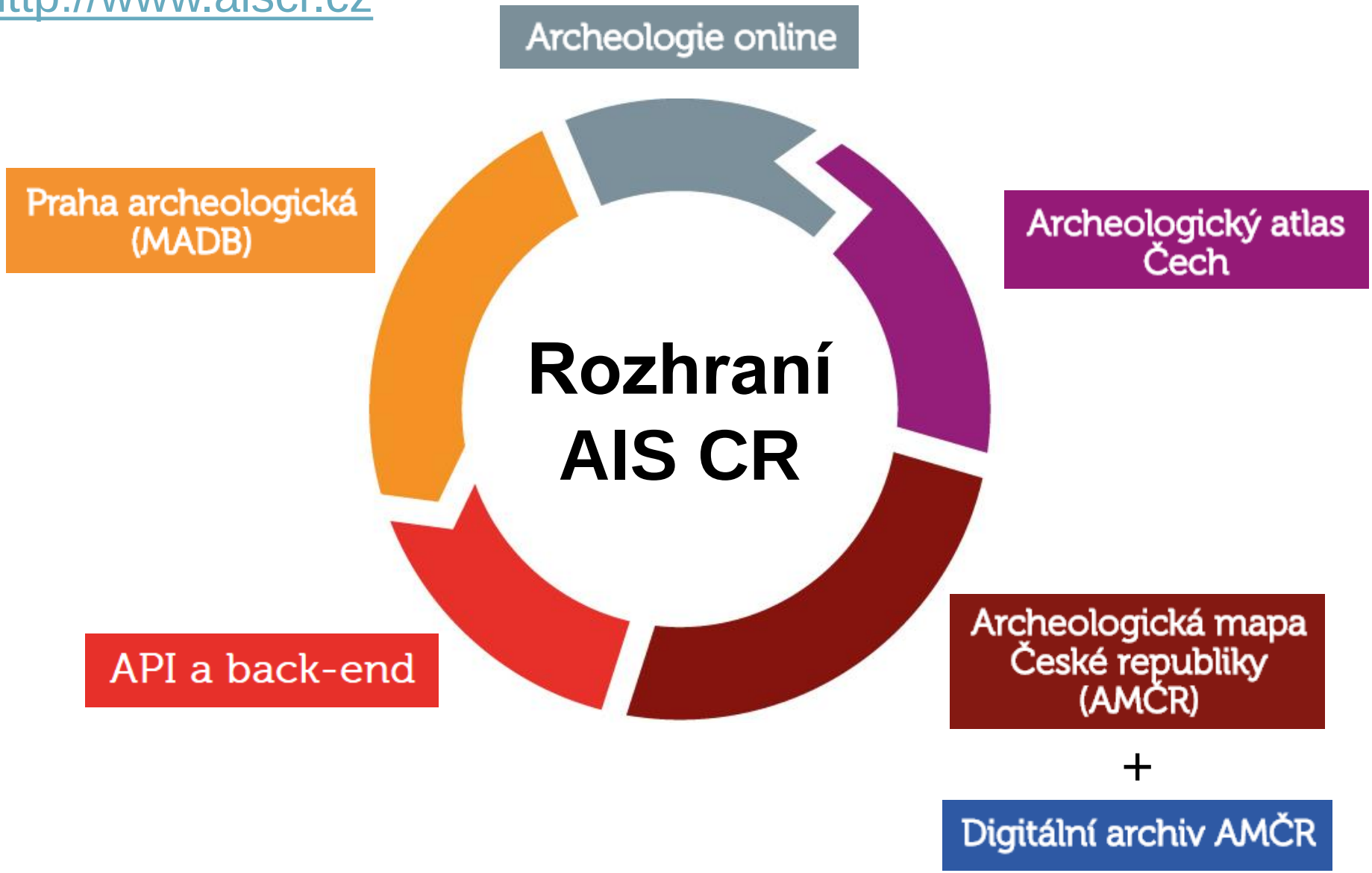

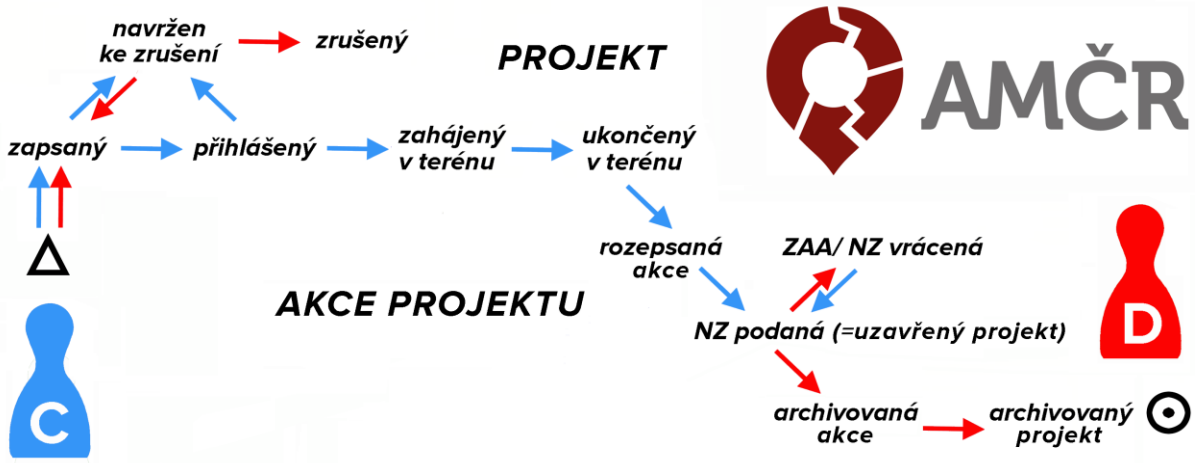

AMČR

Archeologická mapa České republiky (AMČR)

AMČR sjednocuje základní archeologické infrastruktury v ČR a poskytuje nástroje pro evidenci terénních aktivit, shromažďuje metadata o jejich výsledcích, slouží jako repozitář sekundární dokumentace a data poskytuje veřejnosti k užití.

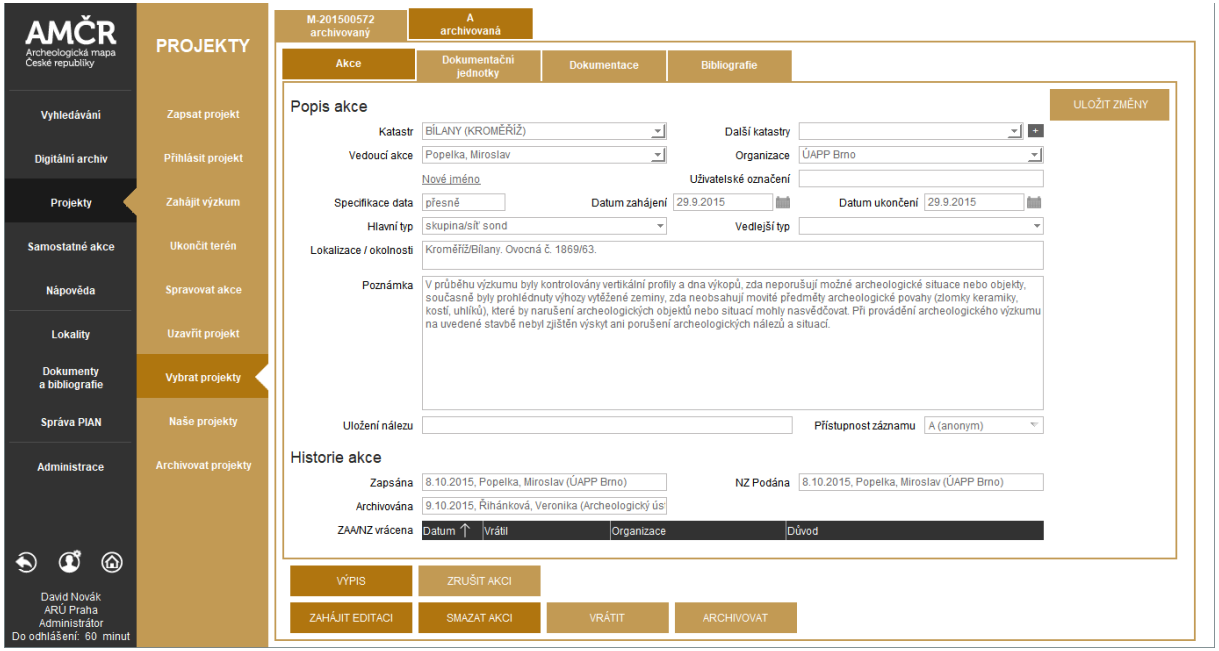

http://www.amapa.cz

Archeologický informační systém České republiky

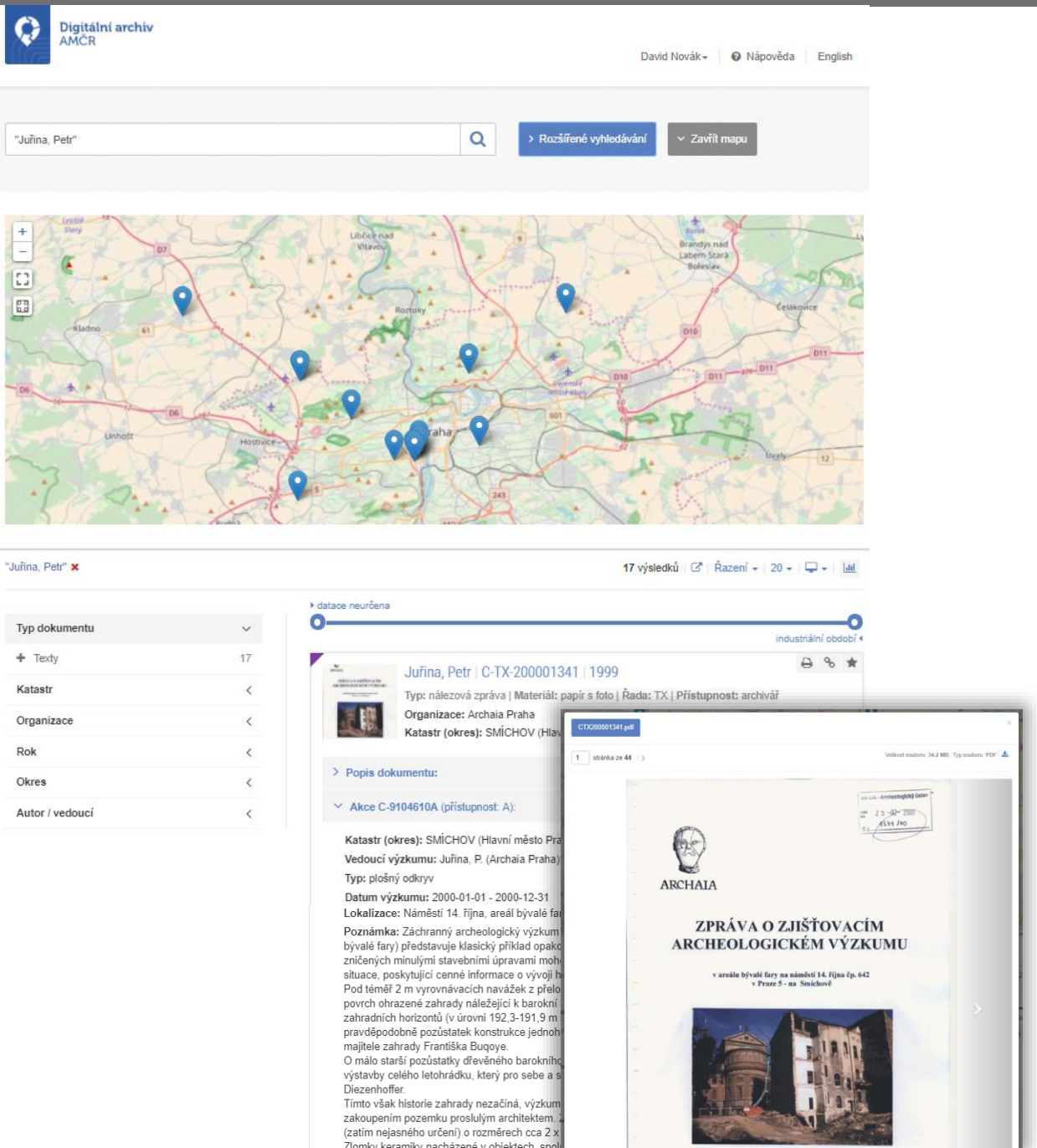

Digitální archiv AMČR

Digitální archiv je webová aplikace určená k prohlížení digitálních dokumentů uložených v AMČR. Nahrazuje předchozí aplikace digitálních archivů ARÚP a ARÚB. Rozhraní je plně provázáno s AMČR a zpřístupňuje archivované dokumenty včetně navázaných popisných a prostorových dat.

http://digiarchiv.amapa.cz

Archeologický informační systém České republiky

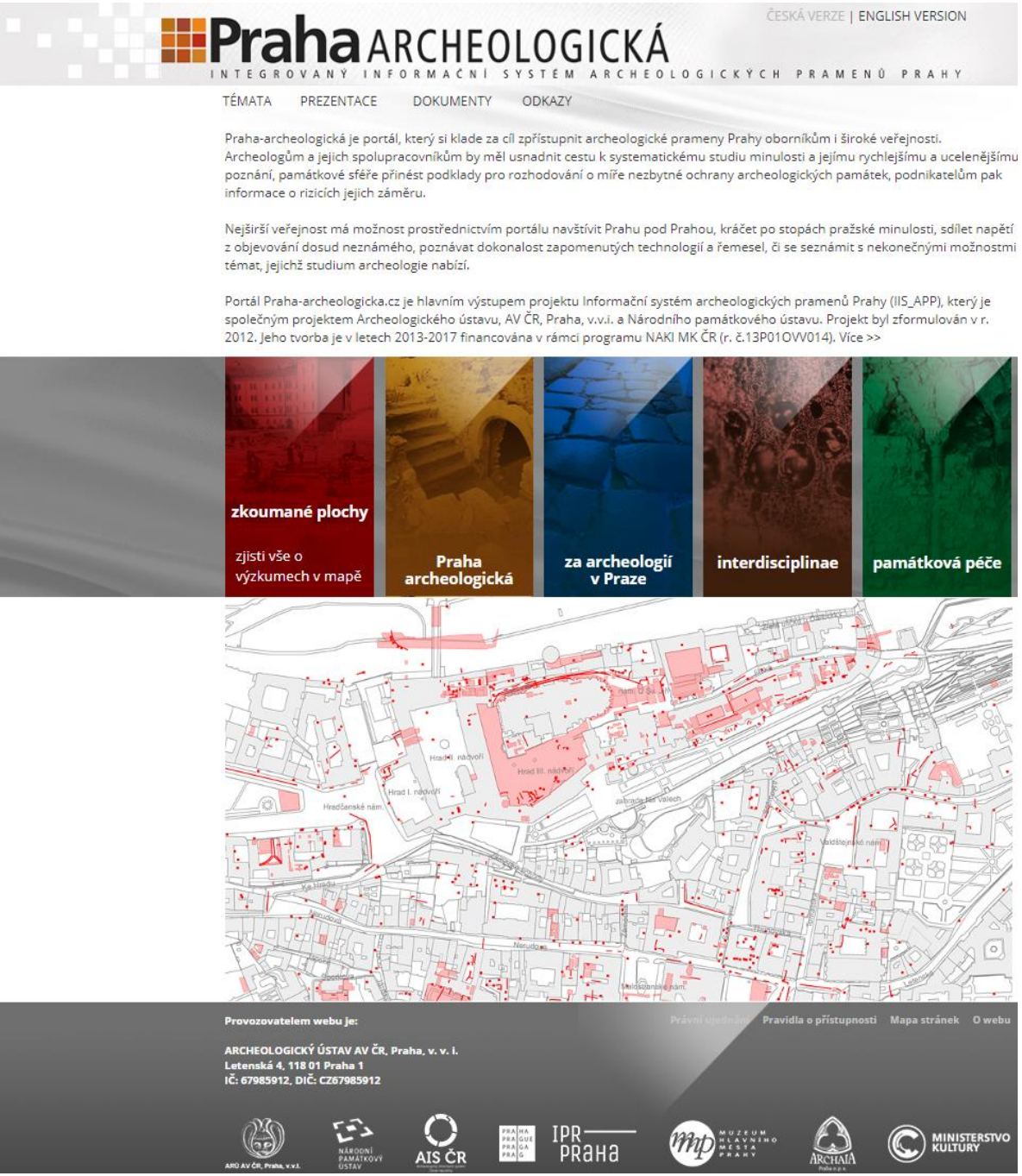

Praha archeologická (MADB)

Praha archeologická je portál, který si klade za cíl zpřístupnit archeologické prameny Prahy oborníkům i široké veřejnosti. Prostřednictvím portálu je možné navštívit Prahu pod Prahou a kráčet po stopách pražské minulosti.

http://www.praha-archeologicka.cz/

Archeologický informační systém České republiky

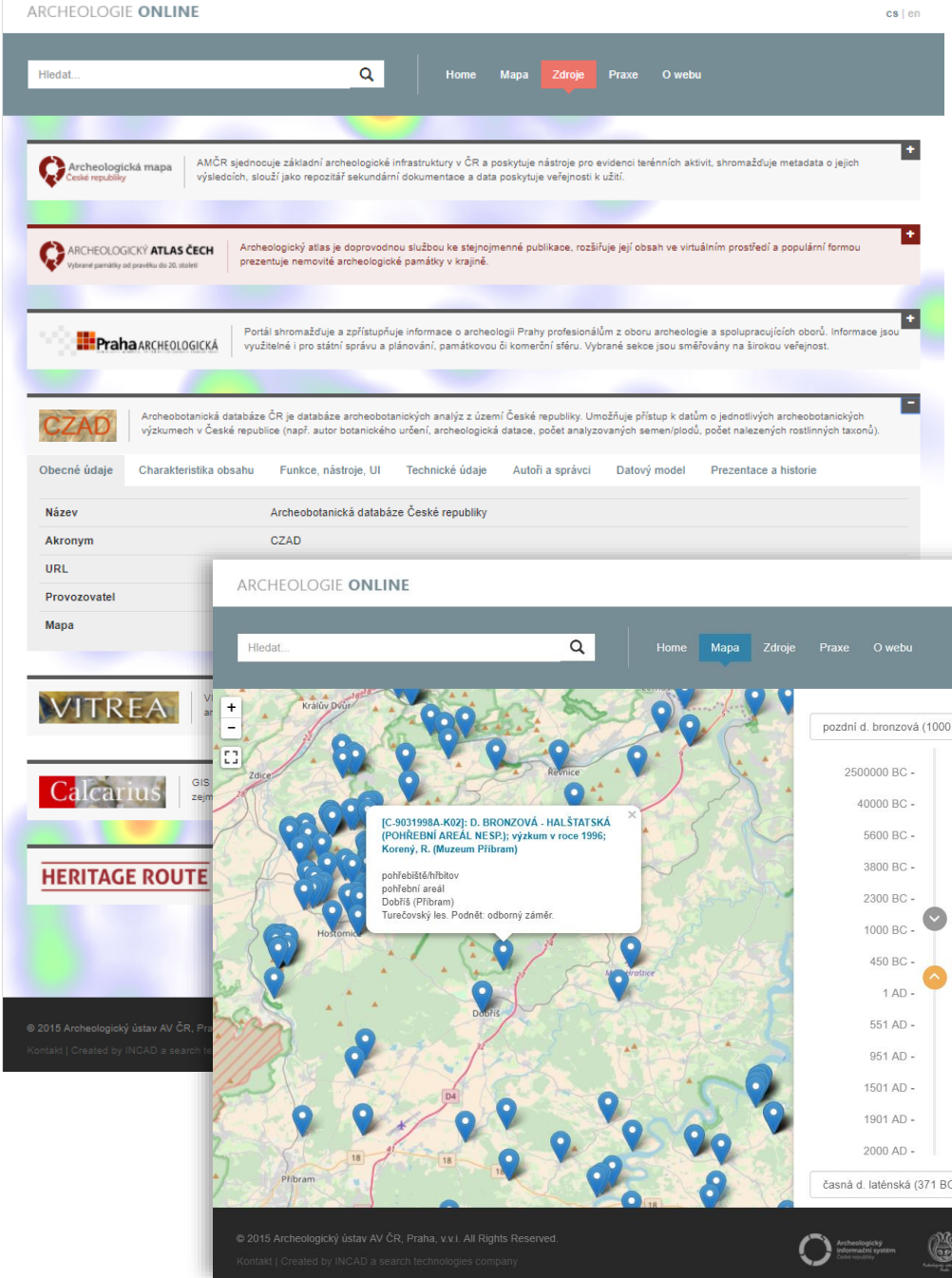

Archeologie online

Portál prezentuje digitální informační zdroje svázané s poznáváním minulosti české krajiny a českou archeologií. Cílem portálu je nabídnout uživateli rozcestník s mnohdy těžko dostupnými údaji, které mu umožní zorientovat se v existujících infrastrukturách, evidenčních systémech, nástrojích a portálech.

http://www.aonline.cz

Archeologický informační systém České republiky

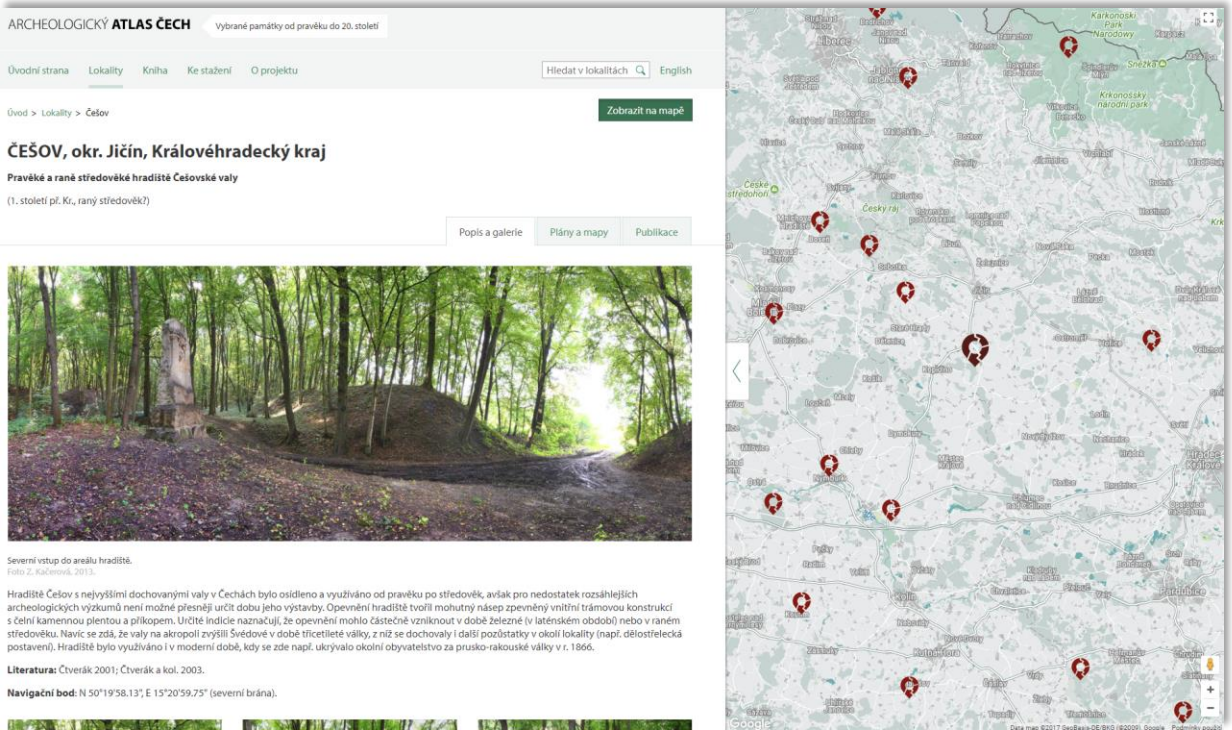

Archeologický atlas Čech

Archeologický atlas je doprovodnou službou ke stejnojmenné publikaci, rozšiřuje její obsah ve virtuálním prostředí a populární formou prezentuje nemovité archeologické památky v krajině.

http://www.aatlas.cz

Archeologický informační systém České republiky

Archeologický informační systém ČR

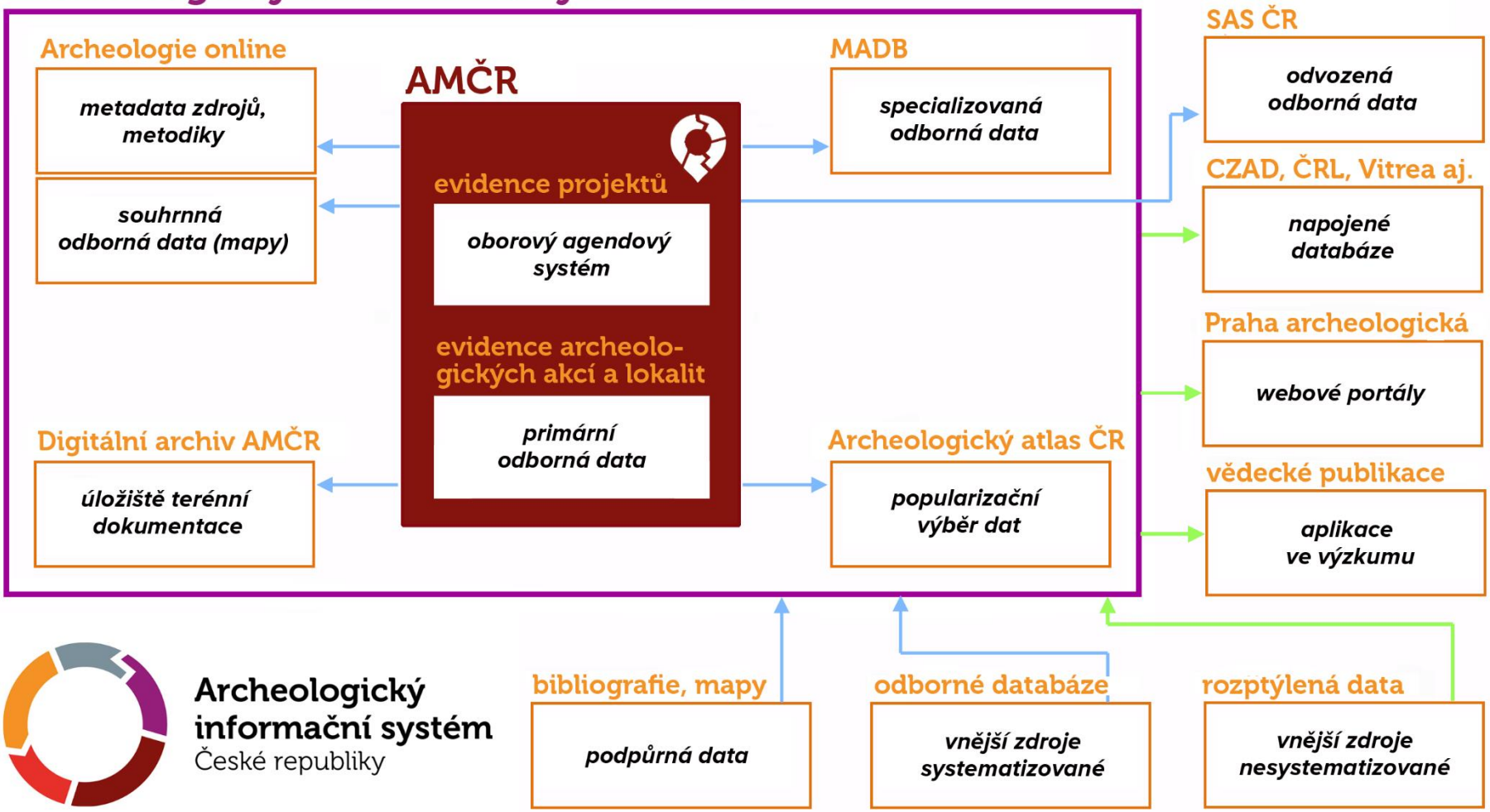

plán pro léta 2018-2021 (projekt OP VVV - AIS-2)

(1) … optimalizace uživatelských rozhraní a systémových nástrojů AMČR, doplnění a obnova hardwarových a softwarových prostředků

(2) ... dokončení revize a harmonizace existujících datových bloků a jejich zveřejnění v systémech AIS CR

(3) ... retrospektivní rozvoj datového obsahu vyhledáváním a evidencí dosud nepodchycených odborných informací (očekávaný nárůst v řádu desítek tisíc záznamů)

(4) ... podpora základního i aplikovaného výzkumu, vytvoření týmu specialistů na sídelní a krajinnou archeologii a vlastní výzkum

(5) ... organizace workshopů a prezentací potenciálu infrastruktury AIS CR, výměna zkušeností s uživateli, podpora výuky archeologie a příbuzných oborů

(6) … budování národních standardů; integrace souvisejících systémů; kooperace na poli Digital Humanities; tvorba virtuálního výzkumného prostředí; rozvoj anglických verzí datového obsahu i aplikací

QR kód zpřístupňující digitální část Archeologického atlasu Čech (Kuna et al. 2014, 2015; ISBN 978-80-87365-78-6)

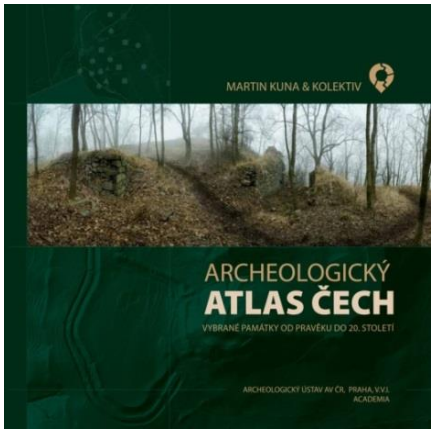

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Olga Lečbychová, Zdenka Kosarová

Klára Matulová, Veronika Řihánková, Kristýna Suchánková, Lenka Zahradníková, Irena Ženožičková, Jiří Pejchal, Petr Pajdla, Michal Hlavica

amcr@arub.cz

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Martin Kuna, David Novák

Dana Křivánková, Ondřej Švejcar, Jan Hasil, Tomáš Krofta, Ondřej Baier, Michal Kmínek, Čeněk Čišecký, Eva Čepeláková, Jitka Říhová, Marcela Starcová, Zuzana Vlčková

amcr@arup.cas.cz

Děkuji za pozornost!